

**NACIONALINĖ VIEŠOJO TRANSPORTO
KELEIVIŲ ASOCIACIJA**

Interneto svetainė www.nvtka.lt | E. paštas asociacija@nvtka.lt | Mob. tel. 8 699 12125

2014-06-11 Nr. D01-D-01-27/1

**DĖL GALIMAI TEISIŠKAI NEGALIOJANČIŲ VAŽIAVIMO AUTOBUSAIS
TAISYKLIŲ**

Kreipiamės į Jus norėdami atkreipti dėmesį į Važiavimo UAB „Busturas“ maršrutiniais autobusais Šiaulių mieste taisykles, 2014 m. sausio 22 d. patvirtintas UAB „Busturas“ Generalinio direktoriaus įsakymu Nr. 23. Nacionalinė viešojo transporto keleivių asociacija (toliau – NVTKA), išnagrinėjusi minėtas taisykles ir kitus su jų galiojimo sritimi susijusius Lietuvos Respublikos teisės aktus, kelia prielaidą, kad minėtos taisyklės gali būti teisiškai negaliojančios. NVTKA, nagrinėdama minėtas taisykles, pastebėjo nemažai neatitikimų Lietuvos Respublikos teisės aktams bei abejoja ne tik taisyklių egzistavimo pagrįstumu, bet ir pačių taisyklėse išdėstytų nuostatų loginiu pagrįstumu. Minėtose taisyklėse vežėjas yra nurodęs keleivių teises, pareigas ir atsakomybę. Kadangi Šiaulių miesto savivaldybė savo oficialiame tinklalapyje neskelbia savivaldybės patvirtintų Šiaulių miesto keleivių ir bagažo vežimo taisyklių, NVTKA mano, kad Šiaulių miesto savivaldybė jų nustačiusi ir patvirtinusi nėra.

NVTKA kelia prielaidą, kad vežėjo patvirtintos važiavimo vežėjo autobusais taisyklės yra neteisėtos (teisiškai negaliojančios) ir prašo Jūsų išnagrinėti šiame rašte išdėstytą informaciją ir pateikti situacijos vertinimą bei nuomonę.

Lietuvos Respublikos (toliau – LR) Susisiekimo ministro įsakymu „Dėl keleivių ir bagažo vežimo kelių transportu taisyklių patvirtinimo“ (2011 m. balandžio 13 d. Nr. 3-223, Vilnius) (toliau – Susisiekimo ministro Įsakymas) patvirtintose Kelių ir bagažo vežimo kelių transportu taisyklėse nurodoma, kad <...> „6. Savivaldybių institucijos, vadovaudamosi šiomis taisyklėmis, gali patvirtinti detalesnes keleivių ir bagažo vežimo vietinio (miesto ir priemiestinio) susisiekimo maršrutais taisykles.“ Tačiau šiose Susisiekimo ministro patvirtintose taisyklėse nenurodyta, kad Keleivių ir bagažo vežimo transportu taisykles turi teisę nustatyti ir tvirtinti vežėjas.

LR Kelių transporto kodekse (1996 m. lapkričio 19 d. Nr. I-1628, Vilnius) nurodyta, kad:

„4 straipsnis. Kelių transporto valstybinis valdymas

1. Kelių transporto valstybinį valdymą vykdo Susisiekimo ministerija ir savivaldybių institucijos.

2. Susisiekimo ministerija pagal savo kompetenciją leidžia savivaldybėms, fiziniams ir juridiniams asmenims privalomus teisės aktus, reguliuojančius kelių transporto veiklą ir keleivių bei

**NACIONALINĖ VIEŠOJO TRANSPORTO
KELEIVIŲ ASOCIACIJA**

Interneto svetainė www.nvtka.lt | E. paštas asociacija@nvtka.lt | Mob. tel. 8 699 12125

krovinių vežimą. Susisiekimo ministerija arba jos įgaliota institucija valdo ir organizuoja keleivių vežimą tolimojo ir tarptautinio susisiekimo maršrutais.

3. Savivaldybių institucijos arba jų įgaliotos įstaigos valdo ir organizuoja keleivių vežimą vietinio susisiekimo maršrutais ir lengvaisiais automobiliais taksi. Savivaldybių institucijos pagal savo kompetenciją leidžia vežėjams privalomus teisės aktus.

7 straipsnis. Vežimų organizavimo sąvoka

1. Vežimų organizavimas – techninių sąlygų ir teisinių santykių tarp keleivio, krovinio, bagažo, smulkios siuntos siuntėjo, gavėjo ir vežėjo nustatymas.

2. Vežėjas – įmonė, įregistruota įstatymų nustatyta tvarka ir turinti teisę vežti keleivius ir krovinius. Įmonė suprantama taip, kaip ji apibrėžta Reglamento (EB) Nr. 1071/2009 2 straipsnyje.“

Pagal pacituotus Kelių transporto kodekso punktus NVTKA daro prielaidą, kad vežėjas neturi teisės nustatyti keleivių ir bagažo vežimo taisyklių, ir kelia interpretaciją, kad tai sukurtų nišą nesąžiningiems interesams tenkinti – vežėjas nustatytą taisyklę, kuriomis turėtų vadovautis tas pats vežėjas, ir keleiviai, kuriuos aptarnauja tas pats vežėjas. Tęsiant situacijos modeliavimą ir interpretavimą, galima suprasti, kad vežėjas, esant tokiai situacijai, galėtų nustatyti sau parankias ir tinkamas taisykles. Taigi taisyklės gali būti sukurtos šališkai.

Taip pat Susisiekimo ministro Įsakymu patvirtintose Taisyklėse nurodoma:

„1. Keleivių ir bagažo vežimo kelių transportu taisyklės (toliau – šios taisyklės) nustato keleivių ir bagažo vežimo keleivinėmis kelių transporto priemonėmis (toliau – transporto priemonė) organizavimo ir šių vežimų vykdymo tvarką.

2. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos kelių transporto kodekso (Žin., 1996, Nr. 119-2772) 4 straipsnio 2 dalimi šios taisyklės yra privalomos savivaldybėms, fiziniams ir juridiniams asmenims.

3. Šios taisyklės yra taikomos keleivių vežimui autobusais ir troleibusais reguliariais, specialiais ir užsakomaisiais reisais Lietuvos Respublikos teritorijoje bei lengvaisiais automobiliais užsakomaisiais reisais Lietuvos Respublikos teritorijoje ir tarptautinio susisiekimo maršrutais.

4. Vežėjai gali vežti keleivius tik tai turėdami nustatyta tvarka išduotą licenciją arba Bendrijos licenciją verstis keleivių vežimu transporto priemonėmis, turinčiomis atitinkamai licencijos kortelę arba Bendrijos licencijos kopiją.

5. Vežėjai privalo užtikrinti saugų keleivių ir bagažo vežimą transporto priemone ir maksimalius patogumus joje. Vežėjo darbuotojai privalo būti mandagūs ir paslaugūs keleiviams bei nedelsdami šalinti keleivių aptarnavimo trūkumus nepriklausomai nuo jų atsiradimo priežasčių.“

**NACIONALINĖ VIEŠOJO TRANSPORTO
KELEIVIŲ ASOCIACIJA**

Interneto svetainė www.nvtka.lt | E. paštas asociacija@nvtka.lt | Mob. tel. 8 699 12125

Vadovaudamasi išdėstytais punktais, NVTKA mano, kad vežėjo patvirtintų taisyklių egzistavimas kuria priešingas teises nuostatas negu jos nustatytos Susisiekimo ministro Įsakymu patvirtintose Taisyklėse.

NVTKA, tęsdama Susisiekimo ministro Įsakymu patvirtintų Taisyklių 6-ojo punkto nagrinėjimą, aiškinasi, kas yra „savivaldybių institucijos“, minimos Taisyklių 6-ajame punkte. LR Vietos savivaldos įstatyme (1994 m. liepos 7 d. Nr. I-533, Vilnius) nurodyta, kad „3. Savivaldybės institucijos – atstovaujamoji institucija, tai yra savivaldybės taryba, ir vykdomoji institucija, tai yra savivaldybės administracijos direktorius, turinčios vietos valdžios ir viešojo administravimo teises ir pareigas. Savivaldybės institucijos yra atsakingos už savivaldos teisės ir savo funkcijų įgyvendinimą bendruomenės interesais.“ Į šį Savivaldybės institucijų apibrėžimą neįeina nei vežėjo, nei bet kokia panaši įmonė, aptarnaujančios keleivius, sąvoka.

NVTKA taip pat pastebėjo, kad vežėjo UAB „Busturas“ Generalinio direktoriaus patvirtintose taisyklėse (toliau – Vežėjo taisyklėse) (pateiktos priede):

1. 2 dalies 5 punktas „Keleiviui, perkančiam vienkartinį bilietą autobuse, atsiskaityti ne didesniu kaip 20,00 Lt banknotu.“ prieštarauja LR Pinigų įstatymo (1993 m. liepos 1 d. Nr. I-199, Vilnius) 3 straipsniui „Lietuvos Respublikoje juridiniai ir fiziniai asmenys litus mokėjimams ir atsiskaitymams privalo priimti be apribojimų.“
2. 3 dalies 1 punktas „Kiekvienam keleiviui leidžiama nemokamai vežtis vieną ne didesnę kaip viena keleivio vieta rankinį bagažą, kurio matmenų (ilgis+plotis+aukštis) suma ne didesnė kaip 120 cm, neužimant papildomos laisvos sėdimos vietos, taip pat vaikišką vežimėlį, slides apmautuose.“ prieštarauja LR Susisiekimo ministro Įsakymu patvirtintų Taisyklių XI skyriaus 62 punktui „62. Transporto priemonės salone kiekvienas keleivis turi teisę nemokamai vežtis vieno rankinio bagažo, kurio matmenys ne didesni kaip 60 x 40 x 20 cm arba kurio bendra matmenų suma ne didesnė kaip 120 cm, vieneta. Moksleiviai ir studentai turi teisę nemokamai vežtis ir didesnę, nei šiame punkte nustatyta, vieną rankinio bagažo, būtino jų mokslams ar studijoms, vieneta.“
3. 3 dalies 5 punktas „Už vienkartinį bilietą autobuse gyvūnai vežami jiems užėmus atskirą sėdimą ar stovimą vietą. Gyvūnų savininkas turi užtikrinti, kad nebūtų suteptos autobuso sėdynės, gyvūnų priterštas vietas privalo nedelsiant išvalyti. Ne taroje vežamas šuo turi būti su antsnukiu ir pavadėliu bei turėti šuns dokumentus, kuriuose nurodoma šuns sveikatos

**NACIONALINĖ VIEŠOJO TRANSPORTO
KELEIVIŲ ASOCIACIJA**

Interneto svetainė www.nvtka.lt | E. paštas asociacija@nvtka.lt | Mob. tel. 8 699 12125

būklė ir skiepai“ prieštarauja LR Susisiekimo ministro Įsakymu patvirtintų Taisyklių XI skyriaus 70 punktui „Transporto priemonėmis draudžiama vežti lengvai užsidegančias, sprogstančias, dvokiančias, gailias medžiagas, smailius, pjaunančius daiktus, ginklus, daiktus, kurie gali sutepti transporto priemonės apmušalus arba keleivių drabužius, griozdišką bagažą, trukdantį praeiti, gyvūnus be taros.“

NVTKA, vadovaudamasi aukščiau išdėstyta informacija ir priedu, daro prielaidą, kad paminėtos vežėjo nustatytos ir patvirtintos taisyklės (pateiktos priede) yra neteisėtos ir keleiviai, kuriems tų taisyklių galiojimas yra taikomas jų patvirtinto vežėjo, gavę nuobaudą ar kitaip paveikti šių taisyklių drausminių nuostatų, gali pagrįstai kreiptis į teismą ir sėkmingai apginti savo teises, nes bauda būtų skirta galimai neteisėtai.

NVTKA, kreipdamasi dėl išdėstytos situacijos, prašo Jūsų pateikti mums vertinimą dėl vežėjo patvirtintų taisyklių (pateiktos priede). Taip pat prašome pateikti nuomonę ir nuostatą, atsakant į šiuos klausimus:

1. Ar keleivis privalo vadovautis vežėjo patvirtintomis taisyklėmis?
2. Ar vežėjas turi teisę nustatyti keleiviams taisykles, kurių pastarieji turi laikytis?
3. Ar vežėjas turi teisę nustatyti baudas keleiviams, nesilaikantiems vežėjo nustatytoms taisyklėms?
4. Ar keleivis, kuris pažeidė vežėjo patvirtintas taisykles, privalo vykdyti pagal tas taisykles pritaikytas drausminės prievoles (pvz., mokėti piniginę baudą ar pan.)?
5. Kaip vertinate vežėjo sukurtų taisyklių egzistavimo faktą?
6. Kaip vertinate vežėjo UAB „Busturas“ sukurtas taisykles (pateiktos priede)?

**NACIONALINĖ VIEŠOJO TRANSPORTO
KELEIVIŲ ASOCIACIJA**

Interneto svetainė www.nvtka.lt | E. paštas asociacija@nvtka.lt | Mob. tel. 8 699 12125

**PRIEDAS. VAŽIAVIMO UAB „BUSTURAS“ MARŠRUTINIAIS AUTOBUSAIS
ŠIAULIŲ MIESTE TAISYKLĖS.**

PATVIRTINTA

UAB „Busturas“ Generalinio
direktorius

2014 m. sausio 22 d. įsakymu Nr. 23

**VAŽIAVIMO UAB „BUSTURAS“ MARŠRUTINIAIS AUTOBUSAIS
ŠIAULIŲ MIESTE TAISYKLĖS**

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šios taisyklės nustato UAB „Busturas“, vykdančio keleivių pervežimą UAB „Busturas“ maršrutiniais autobusais bei mažaisiais autobusais privežamaisiais maršrutais Šiaulių mieste, bei keleivių pareigas, teises ir atsakomybę.
2. Šios taisyklės privalomos UAB „Busturas“ vairuotojams-konduktoriams, kontrolės pareigūnams, keleiviams.

II. KELEIVIŲ ĮLIPIMAS, VEŽIMAS IR IŠLIPIMAS

1. Į stotelėje sustojusį autobusą įlipama pro priekines autobuso duris (išskyrus asmenis su neįgalium ar vaikiškais vežimėliais, ir asmenis, turinčius baltąją ar kitos spalvos lazdelę), o išlipama pro galines ir vidurines autobuso duris. Autobuse keleiviai vietą turi užimti taip, kad netrukdytų kitiems keleiviams, o privažiavę reikalingą stotelę, priartėti prie galinių ar vidurinių durų ir, autobusui sustojus, nedelsdami išlipti. Galinėse stotelėse visi keleiviai privalo išlipti iš autobuso.
2. Stotelėje pirmumo teisė įlipti į autobusą suteikiama neįgaliesiems, keleiviams su mažamečiais vaikais, nėščioms moterims ir senyvo amžiaus žmonėms. Sėdimos vietos, virš kurių yra užrašas „Keleiviams su vaikais ir neįgaliesiems“ arba atitinkamas simbolis yra skirtos šiai keleivių kategorijai kiti keleiviai atsisėdę į šias vietas, privalo jas užleisti nurodytiems asmenims.
3. Įlipti į autobusą pro antras ar trečias duris turi teisę asmenys su neįgalium ar vaikiškais vežimėliais ir asmenys, turintys baltąją ar kitos spalvos lazdelę. Įlipę ne pro priekines duris, keleiviai privalo kuo skubiau pažymėti komposteryje vienkartinį bilietą.
4. Įlipdamas į autobusą, keleivis privalo turėti pasiruošęs vienkartinį bilietą ir įlipęs į autobusą, nedelsdamas tinkamai jį pažymėti arba turėti pasiruošęs:
 - 4.1. terminuotą vardinį mėnesinį bilietą (galiojantį biliete nustatytą terminą),

5 iš 9

Nacionalinė viešojo transporto keleivių asociacija turi paramos gavėjo statusą.
Juridinio asmens kodas 302999396. Banko sąskaitos nr. LT61 7300 0101 3449 3823, „Swedbank“ banko kodas 73000. SWIFT kodas HABALT22.

Nacionalinė viešojo transporto keleivių asociacija

Ribotos civilinės atsakomybės viešasis
juridinis asmuo

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre,
kodas: 302999396

NACIONALINĖ VIEŠOJO TRANSPORTO KELEIVIŲ ASOCIACIJA

Interneto svetainė www.nvtka.lt | E. paštas asociacija@nvtka.lt | Mob. tel. 8 699 12125

- 4.2. grynuosius pinigus vienkartiniam bilietui nusipirkti ir tinkamai jį pažymėti.
5. Keleiviui, perkančiam vienkartinį bilietą autobuse, atsiskaityti ne didesniu kaip 20,00 Lt banknotu.
6. Keleivis turi teisę važiuoti privežamojo maršruto autobusais ir maršruto apsisukimo žiede, persėdęs į miesto viešojo transporto autobusą, tęsti kelionę kuriuo nors vienu pasirinktu miesto viešojo transporto maršruto autobusu iki reikiamos stotelės. Tokia kelionė su persėdimu trunkanti ne ilgiau kaip 1 valandą, laikoma viena kelione, už kurią sumokama vieną kartą pagal Šiaulių miesto savivaldybės tarybos patvirtintus įkainius ir suteikiant atitinkamas lengvatas.
7. Keleivis, įlipęs į autobusą, važiuojantį privažiuojamuoju maršrutu, privalo: jeigu turi mėnesinį bilietą, parodyti jį vairuotojui ir pradėti kelionę; jei neturi mėnesinio bilieto, įsigyti važiavimo bilietą, vairuotojo atspausdintą kasos aparatu; jeigu nori nusipirkti lengvatinį bilietą, turi turėti ir parodyti vairuotojui dokumentą, suteikiantį tam teisę.
8. Keleivis, persėdęs iš privažiuojamuoju maršrutu važiuojančio autobuso į miesto maršrutinį autobusą, privalo: jeigu turi mėnesinį bilietą, parodyti jį vairuotojui ir tęsti kelionę; jeigu neturi mėnesinio bilieto, parodyti vairuotojui bilietą, nupirktą privežamojo maršruto autobuse ir, pažymėjęs jį komposteriu, tęsti kelionę.
9. Keleivis, persėdęs iš miesto maršrutinio autobuso į privežamąjį autobusą, privalo: parodyti vairuotojui mėnesinį arba vienkartinį bilietą, pažymėtą miesto maršrutiniame autobuse, ir tęsti kelionę; jei neturi mėnesinio arba pažymėto vienkartinio bilieto, įsigyti važiavimo bilietą (lengvatinį arba ne) iš vairuotojo; jeigu nori nusipirkti lengvatinį bilietą, turi turėti ir parodyti vairuotojui dokumentą, suteikiantį tam teisę.
10. Keleivis, persėdęs iš privežamojo maršruto autobuso į tokio pat statuso (privežamąjį) autobusą, turi teisę tęsti kelionę papildomai nieko nemokėdamas, jei kelionė trunka ne ilgiau nei 1 val., t. y. nuo kasos aparatu parduoto bilieto nėra praėjusi 1 valanda.

III. BAGAŽO VEŽIMAS

1. Kiekvienam keleiviui leidžiama nemokamai vežtis vieną ne didesnę kaip viena keleivio vieta rankinį bagažą, kurio matmenų (ilgis+plotis+aukštis) suma ne didesnė kaip 120 cm, neužimant papildomos laisvos sėdimos vietos, taip pat vaikišką vežimėlį, slides apmatauose.
2. Keleivis, pažymėjęs antrą vienkartinį bilietą, gali vežti ne didesnę bagažą, kurio matmenų (ilgis+plotis+aukštis) suma ne didesnė kaip 180 cm. Bagažui vežti bilietas turi būti be nuolaidos, neatsižvelgiant į tai, kad keleivis turi teisę pirkti bilietą su nuolaida.
3. Autobusais draudžiama vežti bagažą, kurio matmenų (ilgis+plotis+aukštis) suma didesnė kaip 180 cm, degiąsias, sprogstamąsias, dvokiančias, radioaktyvias medžiagas, suspaustas ir suskystintas dujas, smailius, aštrius, griezdiškus, trukdančius keleiviams daiktus, šaunamuosius ginklus, daiktus, kurie gali sutepti sėdynes arba keleivių drabužius, gyvūnus ne specialiuose narveliuose.

NACIONALINĖ VIEŠOJO TRANSPORTO KELEIVIŲ ASOCIACIJA

Interneto svetainė www.nvtka.lt | E. paštas asociacija@nvtka.lt | Mob. tel. 8 699 12125

4. Keleivis autobuse turi teisę nemokamai vežti gyvūnus tik specialioje taroje: pintinėse, krepšiuose, narveliuose ir pan., neužimant atskiros sėdimos ar stovimos vietos.
5. Už vienkartinį bilietą autobuse gyvūnai vežami jiems užėmus atskirą sėdimą ar stovimą vietą. Gyvūnų savininkas turi užtikrinti, kad nebūtų suteptos autobuso sėdynės, gyvūnų priterštas vietas privalo nedelsiant išvalyti. Ne taroje vežamas šuo turi būti su antsnukiu ir pavadėliu bei turėti šuns dokumentus, kuriuose nurodoma šuns sveikatos būklė ir skiepai.
6. Dviratis yra transporto priemonė ir, kaip bagažą, jį vežti autobuse DRAUDŽIAMA.

IV. KELEIVIO PAREIGOS IR ATSAKOMYBĖ

1. Keleivis, įlipęs į autobusą privalo tuoj pat pažymėti vienkartinį bilietą sau ir atskirai bagažui, jeigu jį vežasi. Vienkartinis bilietas suteikia teisę važiuoti viena maršruto kryptimi iki galinės stotelės. Keleivis, vykstantis privežamojo maršruto autobusu turi teisę įsigyti pas vairuotoją vienkartinį bilietą už kainą, kuri galioja bilietų platinimo vietose. Tęsiant kelionę toliau, reikia pažymėti naują bilietą, išskyrus atvejus, nurodytus šių taisyklių II str. Keleivių įlipimas, vežimas ir išlipimas 8, 9, 10 punktuose.
2. Keleivis, įlipęs į autobusą pro priekines duris, vienkartinį bilietą turi pažymėti matant vairuotojui arba vairuotojui pateikti terminuotą vardinį mėnesinį bilietą (galiojantį biliete nustatytą terminą).
3. Vienkartinį bilietą keleivis privalo saugoti iki kelionės pabaigos, nes jis suteikia galimybę gauti draudimo išmokas nelaimingo atsitikimo, įvykusio kelionės metu, atveju. Važiuojant su terminuotu vardiniu mėnesiniu bilietu ir įvykus nelaimingam atsitikimui, būtina susirasti bent vieną liudininką.
4. Jeigu keleivis kontrolės metu neturi vienkartinio bilieto, parodo nepažymėtą, suklastotą arba tokį, kuris neatitinka šio autobuso komposterio žymų, išduotą ne to autobuso kasos aparatu, taip pat bilietą, perduotą išlipančio keleivio, laikoma, kad jis važiuoja be bilieto.
5. Įlipęs į pilnai sustojusį autobusą keleivis privalo saugoti savo sveikatą priverstinio staigaus autobuso sustojimo atveju, t. y. laikytis už turėklų, imtis visų atsargumo priemonių.

V. KELEIVIUI DRAUDŽIAMA

1. Kalbinti vairuotoją, autobusui važiuojant, užstoti priekines autobuso duris ar kitaip trukdyti vairuotojui dirbti, dėti ant sėdynių bagažą ir statyti vaikus.
2. Gerti alkoholinius gėrimus, rūkyti, važiuoti nešvariais drabužiais, gadinti autobuso įrenginius, mėtyti pro langus, duris bei salone šiukšles ir kitokius daiktus.
3. Vežti degiąsias, sprogstamąsias, dvokiašias, gailiąsias medžiagas, suslėgtas arba suskystintas dujas, smailius, pjaunančius daiktus, nesuvyniotus arba be apvalkalų šaunamuosius ginklus, griozdišką bagažą, vežti gyvūnus ne specialiame narvelyje, ne kuprinėje ir pan. bei ūkinės paskirties gyvūnus ar agresyvius šunis.
4. Keleiviai, kurie važiuoja nešvariais drabužiais arba vežasi draudžiamą bagažą, turi būti išlaipinti artimiausioje stotelėje.

NACIONALINĖ VIEŠOJO TRANSPORTO KELEIVIŲ ASOCIACIJA

Interneto svetainė www.nvtka.lt | E. paštas asociacija@nvtka.lt | Mob. tel. 8 699 12125

VI. VEŽĖJO PAREIGOS IR ATSAKOMYBĖ

1. Vežėjas privalo užtikrinti autobusų keleivių saugumą, laikytis informacijos pateikimo ir transporto priemonių apipavidalinimo tvarkos. Keleiviams vežti skirti techniškai tvarkingus autobusus atitinkančius sanitarijos ir estetikos reikalavimus.
2. Vairuotojai-konduktoriai turi būti rūpestingi, atidūs ir paslaugūs, nerūkyti darbo vietoje, informuoti apie atsiskaitymo už važiavimą tvarką, pranešti apie patikrinimą, pardavinėti vienkartinius bilietus (maršrutiniuose autobusuose – išskyrus vienkartinius bilietus su 80% nuolaida) ir t. t. Vairuotojai-konduktoriai turi teisę bet kurioje stotelėje tikrinti važiuojančių keleivių bilietus.

VII. KONTROLĖS PAREIGŪNO PAREIGOS IR ATSAKOMYBĖ

1. Kontrolės pareigūnas privalo būti prisisegęs skiriamąjį ženklą (kortelę, ženkliuką) arba vilkėti uniformą, keleivio reikalavimu parodyti pažymėjimą.
2. Kontrolės pareigūno prašymu keleivis privalo pateikti vieną iš šių bilietų ar dokumentų:
 - 2.1. vienkartinį bilietą (pažymėtą);
 - 2.2. galiojantį terminuotą vardinį mėnesinį bilietą;
 - 2.3. vienkartinį (pažymėtą) arba galiojantį terminuotą vardinį mėnesinį bilietą su nuolaida ir galiojantį dokumentą, patvirtinantį asmens teisę į transporto lengvatas;
 - 2.4. autobuso kasos aparatu išmuštą pilnos vertės bilietą arba bilietą su nuolaida ir galiojančiu dokumentu, suteikiančiu teisę į transporto lengvatas.
3. Keleivis laikomas važiuojančiu be bilieto jei kontrolės metu:
 - 3.1. nepateikia kontrolės pareigūnui tinkamai pažymėto vienkartinio bilieto arba galiojančio terminuoto vardinio mėnesinio bilieto, galiojančio terminuoto vardinio mėnesinio bilieto arba pažymėto vienkartinio bilieto su nuolaida ir galiojančio dokumento, patvirtinančio asmens teisę į transporto lengvatas, kasos aparatu išmušto bilieto;
 - 3.2. pateikia kontrolės pareigūnui kitame autobuse arba kelis kartus pažymėtą vienkartinį bilietą arba jį pažymi kontrolės metu;
 - 3.3. pateikia kontrolės pareigūnui kito keleivio perduotą pažymėtą ir jau naudotą (to reiso) bilietą.
4. Nustatęs, kad keleivis pažeidė šias taisykles ir už tai gali būti taikoma administracinė atsakomybė, kontrolės pareigūnas teisės aktų nustatyta tvarka inicijuoja administracinio teisės pažeidimo protokolo surašymą.
5. Kontrolės pareigūnas turi teisę:
 - 5.1. pristatyti keleivį, kuris važiuoja be bilieto, į policijos įstaigą, jei tai būtina asmens tapatybės ir kitų duomenų nustatymui;
 - 5.2. paimti negaliojančius ir suklastotus bilietus bei dokumentus, nesuteikiančius teisės į transporto lengvatą (persiunčiami juos išdavusiai įstaigai arba organizacijai);
 - 5.3. reikalauti, kad keleiviai vykdytų jo teisėtus nurodymus.

**NACIONALINĖ VIEŠOJO TRANSPORTO
KELEIVIŲ ASOCIACIJA**

Interneto svetainė www.nvtka.lt | E. paštas asociacija@nvtka.lt | Mob. tel. 8 699 12125

VIII. KELEIVIO VAŽIAVIMAS BE BILIETO

1. Keleivis, nuo 14 iki 16 metų amžiaus, kontrolės metu kontrolės pareigūnui nepateikęs galiojančio terminuoto vardinio mėnesinio bilieto arba pažymėto vienkartinio bilieto ar vienkartinio bilieto su nuolaida ir galiojančio dokumento, patvirtinančio asmens teisę į transporto lengvatas gali būti išlaipinamas iš autobuso ir įsodinamas į specialią kontrolės pareigūnų transporto priemonę administracinės atsakomybės taikymo klausimų išsprendimui ar pristatomas į policijos įstaigą asmens, tėvų ar globėjų (rūpintojų) duomenų nustatymui.

2. Keleivis, nuo 16 metų amžiaus kontrolės metu kontrolės pareigūnui nepateikęs galiojančio terminuoto vardinio mėnesinio bilieto arba pažymėto vienkartinio bilieto su nuolaida ir galiojančio dokumento, patvirtinančio asmens teisę į transporto lengvatas ar keleivis, vežęs vaiką (-us) nuo 7 iki 14 metų be bilieto, gali būti išlaipinamas iš autobuso ir įsodinamas į specialią kontrolės pareigūnų transporto priemonę administracinės atsakomybės taikymo klausimų išsprendimui ar pristatomas į policijos įstaigą asmens duomenų nustatymui.

3. Jeigu asmuo traukiamas administracinėn atsakomybėn pagal LR ATPK 142 str. yra nepilnametis, jo interesus gali atstovauti įstatyminiai atstovai (tėvai, įtėviai, globėjai, rūpintojai).

IX. TRANSPORTO LENGVATOS KELEIVIAMS

Teisę įsigyti vienkartinį bilietą su nuolaida arba terminuotą vardinį mėnesinį bilietą su nuolaida, turi keleiviai, kuriems numatytos transporto lengvatos Lietuvos Respublikos transporto lengvatų įstatymu (Žin., 2000, Nr. 32-890).